

ԱՆՎԵՐՆԱԳԻՐ

Խաչելութեան պատկերին մէջ,
Երկիր, երկինք, մարդն ու Աստուած,
Կազմեր էին
Նդերական Երջանակ նոր,
Առաջնորդուած աստուածային
Տեսիլներու ոսկի աստղէն:

Խաչի ոսկին՝
Աստուածամայր, Մագդաղիկէն
Եւ Յովնանէս, խաժ պարմանին,
Ան որ Թաքոս բաղձած վերէն,
Կը կենային,
Սիրտերուն՝ ցաւ, աչրներուն՝
Արցունք պղտոր:

Հասակն ի վեր քառաթելին,
Կը բարձրանար
Վարսուած մարմինն Վարդապետին:
Կը հոսէին քունքներն ի վար
Արեան քելեր,
Սըլափին ճակ պըսակին փօւս:
Կը բարձէին աղօթամած
Շրթունքներն իր:

«Արիւնովըս վնարեցի
Գինը զոհին հիւն Ագուսին,
Արդարութիւնն այս երկնային,
Կսակ մնայ թող աշխարհին:
Երբ ոսկ զըրի
Երկրին վրայ այս անկասար,
Աշխարհն արդէն
Կը հեռանար երկինքներէն:

Արեւին ճակ մարդն էր սեւցած
Իր մեղքին մէջ,
Իսկ հզօրին քաթն արիւնոտ

Կը բռնէր մէսն այլեւս մաւած
Արդարութեան նմարին բեկ:
Ոչ բարութիւն եւ ոչ ալ սէր,
Տարագրուած խիղճն էր մարդուն,
Նահանջելով ինքն իրեն դէմ
՝Իէպի հրմայր անըստոյգ:
«Ձի մարդն ինկած հըրեւսակ է,
Որ ինքզինքին դէմ կը դաւէ»:

Ժողովուրդներ ալ ծերացած,
Իջած յասակն իրենց մեղքին,
Հիւծած ձայնով կ'երգէին դեռ,
Շիջելամեծ փառքերն իրենց
Աստուածներուն:

Արդ կը թողում երկիրն այս նիղն,
Անկերպարան,
Հագիւ հըպած գրգըլեակին
Իր պատառուն,
Որուն մէկ ծայրն խէթն էր բռներ,
Միւսն՝ չարիքն համասարած
Եւ գերազօր»:

Կ'ալելուծէր ամբողջ ժիշ,
Դողգոթայի գահաւանդին՝
Ինչպէս ռվիհան մը ծփանուս
Եւ անոր պէս մոնչաձայն:
Հայնույններով զինք ծանակող
Պղծաւորքներն չէին զգար
Թէ խաչափայտն թառ մ'էր անհուն,
Որուն կայէն թեւասարած
Պիտի թռէր Աստուածորդին
Դէպի էակն այն սիրելի,
Որ ըսկիզբն էր ու վախճանն իր:

Կը տգունէր մութէն ծծուած

Լոյսն արեւուն,
Միակ ու որբ մարդն էր կեցած
Ընդմէջ երկրի եւ երկնի:
Արիւնալիւր ամառ մըն էր
Լոյսը օրուան,
Դասիկոնէն մեծ պալատին
Ձոյգ մը ձեռքեր՝
Կը փորձէին լրտալ մեղէն
Սիրք մարդուն:

* * *

Մահուան ռոման՝ Մայրն Աստուծոյ,
Քօղին ներքեւ երկաւածալ,
Կը մրնար լուռ, սիրտին մէջ սուր:
Շնորհներու
Անհորիզոն երկնակամար,
Որու մահուր արգանդին մէջ
Մարմին առաւ Աստուածորդին:
Լոյսի ճանար,
Եւ մարգարիս արքայութեան,
Կաթիլ մը լոկ կուտութենէն
Իր կենսառաս,
Կրնայ փոխել դրախտի ուր,
Սիրք մարդուն:
Դարերն իմով այգալուստած,
Խորհուրդով նոր կ'օրէին աշխարհն:

Քալած է ան
Այս աշխարհէն դէպի երկինք,
Մակընթացուած
Լուսանցներէն հոգիներուն,
Հասնելու իր խաչապըսակ
Ջաւկին պանդուխտ:
Այժմ կ'ըսեն,
Թէ երկնի դասերուն մէջ,
Արեւներու երանգներով ոսկեջրուած,
Հազած ամպի շրջառ լուսէ,
Պաղատան ու բարեխօս է,
Մեղէն կրծուած
Որդիներուն իր շնորհած:

* * *

Իսկ Յովհաննէս,

Կրսեւ որդին Սողոմէի,
Մեծ սերմնացան
Երկիններու ցորենին սուրբ:
Արիւնալիւր ճամբաներէն
Այս աշխարհին, քալած է ան,
Ուխտաւորի պէս ջերմեռանդ,
Պանելով միշտ պայծառութիւնն
Ապագայի անմար յոյսին
Եւ երկնային պատգամներու
Բեռն սրբազան,
Սիրք գեղուն Տիրոջ սիրովն
Անվերջալոյս:

«Տուր ինծի, Տէր, կամք, քաջութիւն,
Նուանելու չարիքն հօգ
Այս աշխարհի որդիներուն»,
Կ'ըսէր սիրուած աւակերսն այն:
«Թող հոգիիս մէջ ընդլայնի
Սէրը անհուն,
Որ կ'արեւմտ
Աղջամուղջին մէջ նաւելէն,
Ածուիս փոխել աղտամակի:
Ելիր ինծի, Տէր բարերար,
Պատգամութիւն աներկեւան,
Ձոր խոստացար
Դիւերուան մէջն այն դուանան ...:

Հոգիս սակայն Քեզի համար,
Տէր մեծահաւատ,
Տառապելու զինուորիւնն
Ունի կրակ,
Նոյնայն եմ այն մեծ ջահերուն՝
Որոնք իրենց յանգած պահուն
Կ'արձակեն բոցն իրենց պայծառ:

Իմաստութեան որոնումով
Տաղմապահար,
Վերլուծելի խորհուրդ Բանին,
Անոր ճալով
Շունչ եւ արիւն եւ կերպարան,
Յղացին մէջ մարդեղութեան»:

* * *

Խաչի ռոման՝ շուան մ'ինչպէս,

Հասակն էր նուրբ
 Մազգաղինէ մեղաւորին:
 Յոգնած սէրէն աշխարհներուն,
 Զգուանքն անձին,
 Ինչպէս խաբար կ'ըլլար փոշի,
 Շնունդ աւելով այն պատկերին,
 Հայելիին, որուն մէջէն
 Մերք կը քուլի մարդուն ճեմնէ
 Մտանիկը իր աստուածային:
 Անարգաւանդ հոլի նրման,
 Զուրկ բերկրանէն սուրբ մայրութեան,
 Երգապնակ մ'է փերլած,
 Երգէն առաջ:

ճրտում է ան,
 Նըման անոնց որոհ իրենց
 Մեծ կտրուսը լաղին յաւերժ,
 Աղաւնիի պէս արձալած
 Իրենց հոգին իր էտէն:
 Որուն ցոյր ամուրջ մ'ինչպէս
 Կը ծրփայ միշտ
 Իր կախաւորուած հոգիին դէմ:

Կործանած է ըզզխանքն իր,
 Տիւր իրեն կ'առքէ սոսկում,
 Գիշերն վրտան կը թաւալի,
 Լեցուն սառած զահանդանով:
 Եւ իր հոգին,
 Հեծկլանով ձմեռնային,
 Զուր կ'որոնէ
 Գառունները իր օրերուն,
 Կեանքով լեցուն:

«Դու լինագոյն նեմաբութիւն»,
 Կը մըմնչն քթոններն իր,
 «Զուարթացուր
 Հակաս շփեմած արեւին դէմ:
 Հողիս ալիւս մեկուսացած,
 Կ'երգէ նման թռչունին որք,
 Խորն անհաւին,
 Ունայնութիւնն այս աշխարհին:
 Որքան քաղցր է
 Մեռնելէն վերջ տարիլ նորէն»:

Գեղեցկութիւնն մեղանշական
 Խաւան մըն է,
 Անգլիակից դաշի նրման,
 Որուն խորին չնն հաշմանաւ
 Զբաղուցներն մեր իրձերուն
 Քաղցրածաւալ:

Անցեալներու
 Այլեւս ննջող հրդեհին մէջ,
 Ան կը մըմնայ իրեն խանձող,
 Կեցած դիմացն իր երազի
 Լուսամուտին:

Միակ բարին անանձնական,
 Արցունքն եղաւ,
 Իր աչիւրէն թափուած առաս,
 Զոհին վըրայ ազատարար.
 Ուր լաց, հանդիմ, արիւն, կսկիծ,
 Կ'ընդիառնուին
 Ու կը կազմեն կայլակն անբիծ
 Աստուածեղէն ըզզացումին:

ՀՈՒՐԾԱՄ

